

DE RATAR AVVERKNINGSSTUBBARNAS:

PREDATORER, POLLINATÖRER & PARASITER

Vill ha hög- stubbar

Inte bara skalbaggar utan också olika steklar, bland annat de viktiga pollinatörerna, gynnas av högstubbar och döda träd. De flyttar in när skalbaggar flyttar ut.

Text: KRISTINA SUNDBAUM,
kristina@sundbaumkommunikation.se

Foto: SVEN TEGELMO, Skogforsk

Krav på håligheter

De bin, rovkastor och getingar som Per Westerfelt studerar är solitära, vedlevande gaddsteklar som till exempel citronbin (*Hyaleus*) och rovkastor (till exempel *Passalocetus*). De använder gamla skalbaggehål för

– De övergivna håligheterna efter skalbaggar i högstubbar och döda träd är viktiga boplatser för bin, rovkastor och getingar i ung skog. Vissa arter kan vara helt beroende av att vi lämnar sådan hänsyn, säger

Per Westerfelt som är mitt i ett doktorandprojekt vid Skogforsk.

äggläggning och larvuppfödning. Men trots att de här steklarna, inte minst pollinerande bin, är viktiga för olika ekosystemfunktioner finns det hittills förhållandevis få resultat om hur de påverkas av naturhänsyn.

Enligt Per Westerfelt råder det möjligen en vanföreställning om att man inte behöver lämna hänsyn i syfte att bevara organismer som trivs i öppna skogslandskap, som till exempel bin och getingar.

– Att vi lämnar död ved och högstubbar skapar strukturer i ungskogen som är viktiga eller helt nödvändiga för överlevnaden av de cirka 180 arter bin, rovkastor och getingar som använder ved med hål, säger Per Westerfelt. Förr i tiden skapade bränder och

Insekterna på uppslaget:

Ovan rallarbi (*Megachile lapponica*) och nedan rovkasteln *Trypoxylon*.

” Många gaddsteklar ratade helt avverkningsstubbar och valde bara håligheter i högstubbar och döda träd.

stormar sådan ved, men i dagens skogsbruk måste vi skapa den typen av platser genom att lämna olika typer av hänsyn.

Ratar avverkningsstubbar

I en av studierna undersöker Per Westerfelt i vilken grad hålen i högstubbar, döda träd och liggande död ved används av gaddsteklarna, jämfört med håligheter i avverkningsstubbar. Resultaten är tydliga.

– Många gaddsteklar ratade helt avverkningsstubbar och valde bara håligheter i högstubbar och döda träd, säger Per Westerfelt.

Varför duger inte hålen i vanliga stubbar?

– Jag kan tänka mig att de föredrar de högre hålen för att förutsättningarna är bättre, till exempel fuktighet och temperatur. En boplatshögt upp är också bättre skyddad mot marklevande djur som kan tänkas äta lar-

verna eller förstöra boplatsen. Dessutom är avverkningsstubbar ofta övervuxna med mossor, lavar och ris.

Hänsynen är viktig

Skogsbrukets högstubbar ser alltså ut att ha en avgörande betydelse för vissa gaddsteklar som söker efter hål som boplatser i unga skogar. I fortsatta studier kommer Per Westerfelt att studera vilken typ av döda träd som gaddsteklarna föredrar – gran, björk, asp eller ek – och analysera betydelsen av kantzoner för att skapa gynnsamma habitat.

– Det är viktigt att få bekräftat att hänsynen verkligen gör nytta. Vi har ett ansvar för att bevara diversiteten, och att lämna hänsyn vid avverkning verkar ha stor betydelse, säger Per Westerfelt.

Projektet Bin och getingar i unga skogar: betydelsen av skötsel ingår i forskningsprogrammet Smart hänsyn.

FOTO: SVENKER JOHANSSONBRITZER

Per Westerfelt, som är mitt i ett doktorandprojekt vid Skogforsk.